

VETERINÀRIA

El paper de la veterinària en el món del cavall a Menorca

Conegudes les condemnes per tres casos d'intrusisme a Balears

Semilla: Programa de suport per a la millora de les races autòctones

VSF Justícia Alimentària Global: Projecte 'El sucre un dolç molt amarg'

perfil col·legial # els nostres centres # assessoria jurídica # H^a de la Veterinària # jubilats # avepa # cas clínic

Sabadell
Professional

Una cosa es decir que trabajamos en PRO de los profesionales. Y otra es hacerlo:

Cuenta Expansión Plus PRO

1 / 6

Este número es indicativo del riesgo del producto, siendo 1/6 indicativo de menor riesgo y 6/6 de mayor riesgo.

Banco de Sabadell, S.A. se encuentra adherido al Fondo Español de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito. La cantidad máxima garantizada actualmente por el mencionado fondo es de 100.000 euros por depositante.

Te abonamos el 10% de tu cuota de colegiado*

0

comisiones de administración y mantenimiento.

+ 3%

de devolución en los principales recibos domiciliados y sobre las compras con tarjeta de crédito en comercios de alimentación.⁽¹⁾

+

3% TAE

de remuneración en cuenta sobre los 10.000 primeros euros, en caso de tener saldos en ahorro-inversión superiores a 30.000 euros.⁽²⁾

Llámanos al **902 383 666**, identifícate como miembro de tu colectivo, organicemos una reunión y empecemos a trabajar.

sabadellprofessional.com

La Cuenta Expansión Plus PRO requiere la domiciliación de una nómina, pensión o ingreso regular mensual por un importe mínimo de 3.000 euros y haber domiciliado 2 recibos domésticos en los últimos 2 meses. Se excluyen los ingresos procedentes de cuentas abiertas en el grupo Banco Sabadell a nombre del mismo titular.

*Hasta un máximo de 100 euros anuales por cuenta, con la cuota domiciliada. El abono se realizará durante el mes de enero del año siguiente.

1. Recibos domiciliados que correspondan, como emisor, a organizaciones no gubernamentales (ONG) registradas en la Agencia Española de Cooperación y los recibos de colegios, guarderías y universidades cargados durante el mes. Deberá tratarse de centros docentes españoles (públicos, privados y concertados, quedando excluidos los gastos de academias particulares, colegios profesionales o gastos distintos a los de escolarización). Tampoco se incluirán los gastos en concepto de posgrados, másteres y doctorados. Operaciones de compra realizadas a crédito incluidas en la liquidación del mes, con las tarjetas modalidad Classic, Oro, Premium, Platinum y Shopping Oro cuyo contrato esté asociado a esta cuenta, en los establecimientos comerciales de alimentación incluidos y que podrá consultar en la página www.bancosabadell.com/cuentaexpansionplus. Mínimo 5 euros y hasta 50 euros al mes.

2. Para tener acceso a esta retribución, los titulares deben tener un saldo medio mensual en el banco superior a 30.000 euros en recursos, calculado como la suma de saldos del mes anterior de: cuentas a la vista, depósitos, renta fija a vencimiento, seguros de vida-ahorro, fondos de inversión, valores cotizables y no cotizables, planes de pensiones, planes de previsión de EPSV y BS Fondos Gran Selección. No se tendrá en cuenta para el cómputo del saldo medio el saldo existente en esta Cuenta Expansión Plus PRO ni en ninguna otra de las mismas características en la que los titulares sean intervinientes. Si se tendrá en consideración el número de cotitulares, por lo que el saldo mínimo existente en la entidad como requisito será el tomado proporcionalmente para cada cotitular. No se remunerarán los saldos durante el primer mes de vida de la Cuenta Expansión Plus PRO.

En caso de que no se alcance por parte de los titulares el saldo mínimo que da derecho a la retribución de la Cuenta Expansión Plus PRO, la liquidación se realizará al 0% por este concepto.

Rentabilidad: para el tramo de saldo diario que exceda los 10.000 euros: 0% TIN. Para el tramo de saldo diario desde 0 hasta un máximo de 10.000 euros: 2,919% TIN, 1,9910% TAE (calculada teniendo en cuenta los dos tipos de interés para el supuesto de permanencia del saldo medio diario durante un año completo). Ejemplo de liquidación en un año: saldo en cuenta de 15.000 euros diarios, saldo diario sobre el que se remunera: 10.000 euros; frecuencia 12 (mensual); intereses liquidados en el año: 291,90 euros.

Captura el código QR y conoce nuestra news 'Professional Informa'

Contra el intrusismo

Una de las principales funciones de los colegios profesionales es denunciar todas aquellas conductas ilegales que menoscaben y desprestigian la profesión veterinaria y que, además, puedan provocar un daño a la salud animal, a la salud pública o a los usuarios de los servicios veterinarios.

En cumplimiento de esta premisa y tras muchos años de duro empeño, estos últimos meses han finalizado varios procedimientos judiciales en los que el COVIB además de ser el principal impulsor, al haber denunciado dos de ellos y personarse como acusación particular en el tercero, ha trabajado intensamente para conseguir un final favorable para los intereses veterinarios. Como resultado se han conseguido 5 condenas: por maltrato animal e intrusismo profesional para un criador; por intrusismo y falsedad documental para un impostor; y una más por falsedad documental para otra criadora. En resumen, tres personas que han sido castigadas por conductas ilícitas en el ámbito veterinario, con el consecuente efecto disuasorio para comportamientos similares.

Ahora bien, a pesar de la satisfacción por el éxito conseguido, es necesario hacer una reflexión sincera sobre lo que implica el intrusismo profesional, sin duda el problema que genera una mayor gran sensación de impotencia e impunidad en todo nuestro colectivo, tanto por la dificultad para abordarlos (al realizarse muchas veces en ámbitos privados) cómo por la necesidad de

conseguir pruebas fehacientes que lo demuestren. Y esto no es sencillo y requiere una implicación directa del profesional que detecta el problema, que en muchas ocasiones sólo traslada la queja pero ni aporta pruebas válidas ni está dispuesto a acudir a declarar ante un juez o a involucrar a algún cliente como testigo, por las posibles consecuencias que pueda tener. Además, a las dificultades ya mencionadas, deben sumarse las derivadas de la dilaciones en la tramitación de los procedimientos judiciales (por causas únicamente atribuibles a los juzgados, como ha sido el caso de estos tres) y de la limitación de las penas establecidas para estos delitos que alcanzan los dos años de prisión, en su grado máximo.

Todos estos condicionantes suponen un elemento claramente desmotivador para el colectivo, ya que hay que realizar un gran esfuerzo, incómodo en muchos casos y prolongado en el tiempo, para obtener unos resultados que pueden parecer limitados.

Pero ésta es la realidad actual y la única manera de luchar contra esta lacra. Estas sentencias demuestran que, más pronto o más tarde, si se ha trabajado bien, las condenas llegan y tienen sus efectos. Por ello, es fundamental tener muy claro que la lucha en estos ámbitos implica a todas las personas que integramos el COVIB y que sólo con la implicación de colegiadas y colegiados podrán vencerse las dificultades en la lucha contra estos comportamientos.

sumari

- Avepa: Formació continuada · Grup d'etologia	4	- Actualitat: Tallers i cursos COVIB	15
- Seguretat Alimentària: Consum de peix i toxicitat	5	- Art al COVIB · Conveni de col·laboració	16
- Veterinaris Sense Fronteres: Campanya alimentària	6	- Cas clínic: Presentació · Col·legi	17
- Hª de la Veterinària: Epizootia de 'muermo' a Mallorca	7	- Els nostres centres veterinaris: Clínica Veterinària Pérez Sintès	18
- Portada: El veterinari d'èquids a Menorca	8	- Col·lectiu de Veterinaris Jubilats	20
- Perfil Col·legial: Miquel Rosselló Roses	12	- Assessoria Jurídica: Bufet Antonio Font	21
- Actualitat: Tres condemnes per intrusisme	13	- Cas clínic: Resolució	22
- Actualitat: Cursos COVIB · La ràbia torna a Espanya	14	- Semilla: Programa de millora a les races autòctones	23

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** iDP. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comité de Redacción recuerda a los colaboradores de la revista que pueden utilizar tanto el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Actualització pràctica de cardiologia canina

Jordi López impartí per abril el seminari de formació continuada d'Avepa a Mallorca

4

El Dr. Jordi López-Alvarez, *European Specialist in Veterinary Cardiology*, acreditat AVEPA en Cardiologia i treballant actualment en el Servei de Cardiologia de l'hospital de referència anglès *Davies Veterinary Specialists*, a Hertfordshire, impartí el passat 24 d'abril a Mallorca el seminari de cardiologia canina, integrat enguany en el programa de Forma-

ció Continuada de l'Associació, i que consistí en una actualització pràctica del diagnòstic i tractament de la malaltia cardíaca canina.

El seu diagnòstic pot suposar un repte important per al clínic, sobretot quan es tracta de fer-lo precoç. A més a més, el tractament dels pacients amb insuficiència cardíaca pot resultar força complex en funció

de la severitat de la malaltia, presència d'arítmies o altres patologies que poden complicar el maneig del pacient. Per altra banda, es revisà el protocol de lectura i interpretació de l'electrocardiograma a través d'exemples trets de casos reals i s'exposaren casos clínics en els quals els assistents pogueren posar en pràctica els continguts exposats prèviament.

Primera reunió del grup d'etologia de les Illes Balears

Les col·legiades Pilar García i Eva Borràs han engegat el Grup d'Etologia de les Illes Balears, un fòrum de coneixement sobre aquesta disciplina que va tenir la seva primera trobada el passat 4 de juny a la seu del Col·legi. Hi assistiren un total de 13 col·legiats i col·legiades que abordaren casos d'ansietat per separació. La pròxima reunió tindrà lloc el proper 1 d'octubre i es tractarà l'eliminació inadequada felina.

Consum de peix i toxicitat

Peixos	Dones en edat fèrtil, embarassades o en període de lactància	Infants < 3 anys	Infants de 3 a 12 anys
Emperador Tauró Tonyina Lluç de riu	Han d'evitar consumir-ne	Han d'evitar consumir-ne	El consum s'ha de limitar a 50 g/setmana o 100 g / 2 setmanes *

Font de les fotos: ICTIMED

lear d'Activitats Subaquàtiques (FBDAS).

Els resultats obtinguts mostren com el nivell tròfic més baix pràcticament no presenta mercuri (sardina, aladroc, jonquillo...).

En canvi el segon nivell tròfic hi ha qualque espècie que mostra més presència i que requerirà més estudis ecològics (hàbitat, dieta, distribució geogràfica ...) i mostrejos addicionals per a valorar aquesta presència major, com són la palaia o la pàgara.

I com era previsible, el nivell tròfic superior correspon a les espècies que més presenten mercuri (anfós, déntol, congre...). Així i tot hi ha espècies d'aquest nivell que en presenten una escassa presència de mercuri i que també seran objecte d'estudis addicionals (cap roig, llampuga...).

S'ha de dir les espècies amb major quantitat de contaminant habitualment són les manco consumides i això suposa que l'exposició és menor i que a priori no es pot afirmar que el seu consum constitueixi un risc de salut pública. El que sí es podrà valorar, després d'haver obtingut més dades analítiques i avaluacions de risc químic específiques cas per cas, és si és necessari fer noves recomanacions de consum per a la població sensible d'àmbit general o local.

En tot cas, s'ha de tenir molt en compte recomanacions que fa l'EFSA en la que es recomana consumir de 2 a 3 racions setmanals de peix, especialment peix blau, i sempre observant les recomanacions de restricció de consum de determinades espècies per a dones gestants i infants.

Els aliments poden ser font d'exposició de contaminants que poden ser un risc per a la salut. Les mesures de prevenció es basen en disminuir la exposició de la població amb l'establiment de límits màxims i mitjançant recomanacions restrictives de consum que sovint es dirigeixen a grups de risc, com els infants. És el cas del metil-mercuri al peix. El mercuri és un potent agent neurotòxic que afecta al cervell en procés de desenvolupament. La fase fetal és la més vulnerable, però també provoca dany durant la infantesa (Grandjean et al., 1997).

Hi ha determinades espècies de peix que habitualment presenten de forma excessiva aquest contaminant. Així les principals agències internacionals i nacionals en seguretat alimentària han publicat recomanacions per a restringir el consum d'aquestes espècies a nins i dones gestants.

Així i tot, una recent opinió científica de l'EFSA "Statement on the benefits on fish/seafood consumption compared to the risks of methylmercury in fish/seafood" afirma que el consum d'unes tres racions setmanals de peix, especialment el peix blau, es molt beneficiós pel desenvolupament cognitiu dels nins, sempre que es segueixin les recomanacions de consum per evitar l'exposició excessiva al mercuri.

Hi ha estudis que han determinat que la presència de mercuri a peixos de la Mediterrània és major que a l'oceà Atlàntic. Per això a les Illes Balears s'ha dut a terme

un estudi des de març de 2014 fins a l'actualitat en què s'han pres més de 350 mostres de peix capturat a les Illes per a valorar aquestes qüestions, distribuint les espècies mostrejades en tres nivells tròfics.

Aquest estudi s'ha dut a terme amb la prèvia avaluació de riscos, la direcció, la coordinació i l'execució del mostreig i recollida de dates del Servei de Seguretat Alimentària, i gràcies a les determinacions analítiques del Servei del Laboratori de Salut Pública, ambdós serveis de la Direcció General de Salut Pública i Participació. També hi han col·laborat el Servei d'Ordenació Pesquera i el Servei de Recursos Marins de la Direcció General de Pesca i Medi Marí, l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA) del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), el Consell Insular d'Eivissa, OP MALLORCAMAR i les diferents confraries d'Eivissa i Menorca i la Federació Ba-

Rosa Mª Llull

Veterinària del Servei Seguretat Alimentària

El sucre, un dolç molt amarg

Vivim en un món accelerat, on no hi ha temps per a res. Fans de les coses ràpides, fàcils i fetes, s'entra dins d'una dinàmica aïllada de la realitat del nostre entorn i de les conseqüències que tenen els nostres actes.

Els patrons alimentaris que dicten la nostra alimentació estan basats en una dieta altament influïda i condicionada per un conglomerat d'empreses agroalimentàries que basen el seu negoci en una dieta malsana, la qual cosa condiona fortament els hàbits alimentaris a favor dels seus productes. Les dietes tradicionals han estat reemplaçades ràpidament per d'altres amb més densitat energètica, això vol dir més greix, principalment d'origen animal, i més sucre afegit als aliments, unit a una disminució de la ingesta de carbohidrats complexos i de fibra.

És cert que és una generalització, i que trobam excepcions molt interessants, però el model actual imperant de producció, comercialització i consum d'aliments ha esdevingut la principal causa de la fam i la pobresa al món.

La falta d'informació i la complexitat del funcionament i els impactes dels sistemes alimentaris globals, han generat un consum no conscient, generador de desigualtats al Sud Global. Una manera de conscienciar cap a un consum responsable consisteix en utilitzar exemples paradigmàtics quotidians, és a dir, aliments de consum diari que tinguin una connexió directa amb la major part d'aquests impactes i que faciliten la seva comprensió, en aquest cas el sucre.

El sucre és un producte que conté, al seu interior, pràcticament tots els elements que defineixen i exemplifiquen el sistema agroalimentari globalitzat. Des de la producció fins al consum, s'amaguen tota una sèrie d'impactes socials, econòmics, de gènere i ambientals que són invisibles a ulls de la societat.

La OMS ha emès una nova recomanació per no sobrepassar els 25 grams de sucre afegit al dia. És això més o menys el que prenem? Quin paper té aquest producte en la nostra alimentació? Sabem d'on ve i com es produeix? Tenim informació suficient per prendre decisions autònomes sobre què consumim? Actualment, a l'Estat espanyol en consumim, de mitjana, 112 grams de sucre total al dia, una quantitat molt superior a la recomanada.

La OMS ha emès una nova recomanació per no sobrepassar els 25 grams de sucre afegit al dia.

El projecte "El sucre un dolç molt amarg" que desenvolupa VSF Justícia Alimentària Global amb el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern Balear, pretén sensibilitzar i conscienciar la població sobre el què s'amaga darrera el sucre i el model alimentari imperant, per a generar actituds i pràctiques més responsables.

S'ha presentat la campanya "25grams" a les illes, fent-ho coincidir amb la Diada d'Agricultura Ecològica a Mallorca i amb la fira de Medi Ambient a Jesús, a Eivissa. A més, durant aquest darrer trimestre del curs 2015/16, la campanya ha entrat a una vintena de centres educatius de Mallorca i Menorca. Fins al moment, s'han realitzat més de cinquanta tallers amb alumnes de primària i secundària per a mostrar-los les conseqüències que té el nostre consum i com és possible anar revertint la situació, cadascun des de casa seva. També s'han realitzat xerrades amb les famílies per arribar a més gent i fer més incidència.

El model agroalimentari intensiu i industrialitzat, vist a través del sucre, a més dels impactes a la nostra salut, també està suposant greus conseqüències socials, amb desplaçaments poblacionals, abusos en els drets laborals o desigualtats socials, ambientals, amb la pèrdua de sòl fèrtil i biodiversitat, la contaminació dels recursos naturals com l'aigua i el sòl o la desforestació, i econòmics, amb l'acaparament de capitals en poques mans mentre es debilita l'economia local i amb ella la viabilitat d'explotacions familiars, entre d'altres.

El canvi cap a un model més sostenible, viable econòmicament i respectuós amb la gestió dels recursos naturals i els aspectes socials és necessari per a superar el sistema alimentari disfuncional en el que vivim. Aquest canvi ha d'estar marcat per una clara reorientació de les polítiques i pràctiques agràries i alimentàries.

Un consum responsable és aquell que ve donat per una decisió conscient i co-neixedora de tots els processos i passos pels que ha passat un producte. Exigir una informació detallada i fiable sobre els productes que consumim és fonamental per a poder dirigir les nostres compres a fomentar un model més just, en tots els aspectes.

Una epizootia de Muermo en Mallorca entre 1794 y 1802. (I)

Desde la antigüedad el ganado equino ha jugado un importante papel en nuestras Islas, tanto para uso propio, (transporte, agricultura, deporte), como para el comercio (exportación de mulos y asnos), factores éstos que han marcado a lo largo de los siglos la promulgación y ejecución de disposiciones de los sucesivos gobiernos regionales para su protección y ordenamiento, cuyo contenido fue básicamente recogido en sus días por los veterinarios Gabriel Carbonell y Antonio Bosch, a través del "Anuario Agrícola Mallorquín para 1877" y del periódico "La Almudaina" en 1918, respectivamente.

La aparición de una epizootia de Muermo en Mallorca a finales del siglo XVIII y principios del XIX, tuvo graves consecuencias sobre el censo de este ganado en la isla y, por derivación, sobre el uso y comercio de estos animales.

La ausencia de datos en las distintas fuentes consultadas sobre esta enfermedad en Baleares, en los siglos anteriores al XVIII induce a pensar que la misma no se conocía en las islas.

Su forma de presentación en Mallorca a finales del siglo XVIII y la intensidad de la misma en algunos municipios, favorecen la tesis de que la misma llegó y se transmitió con el trasiego continuado de caballos que se produjo entre el continente y la isla durante el siglo XVIII, coincidiendo con la implantación del Decreto de Nueva Planta del Reino de Mallorca (15 de septiembre de 1715), a raíz de la capitulación de la isla ante las tropas de Felipe V.

El Reino de Mallorca contaba desde el siglo XIII con ejército propio, conocido como Milicia Mallorquina, en el que estaba integrada una unidad de caballería, conocida como *Cavalls Forçats* y, como colectivo, estaban exentos de combatir fuera de la isla. Esta Milicia fue disuelta con la ocupación borbónica ya que los Decretos de Nueva Planta, establecían que todas las fuerzas armadas debían de formar parte del Ejército Real.

A raíz de estas disposiciones, la isla, durante prácticamente este siglo, estuvo militarmente controlada por tropas españolas, usualmente ajenas a Mallorca, acompañadas y superadas muchas veces en número por tropas extranjeras aliadas del Reino de España, que contaron, ya en la segunda mitad de siglo, con la presencia de Regimientos de Dragones, tan utilizados por su eficacia bélica y rápido desplazamiento a caballo durante el siglo XVIII, debiendo destacar de entre ellos los pertenecientes a los Dragones de Almansa y de Numancia.

Las primeras noticias de la enfermedad las da la Junta Superior de Sanidad, al comunicar por escrito al Alcalde de Felanitx, en fecha de 5 de febrero de 1794 que, a causa de una *"epidemia que pateix el bestiar de pel, sobretot els ases, de manera que a Felanitx n'han arribat a morir de 15 a 30 en un sol dia, són tramesos a la vila un secretari i dos manescals per fer inspecció de l'epidèmia"*.

Por otra parte, se tiene también conocimiento que, precisamente en los cuarteles ocupados por el Regimiento de Dragones de Numancia, se habían producido durante el año 1800 unas 50 bajas por enfermedad, razón por la cual el 10 de enero de 1801, Ramón Martín, veterinario de la primera promoción de la recién creada Escuela de Veterinaria de Madrid, es nombrado Mariscal Mayor

(Veterinario Militar) del Regimiento de Dragones de Numancia, con destino en Palma, para hacerse cargo de la asistencia y curación de los caballos de la mencionada unidad, destinada en la isla en aquellos momentos.

En su toma de contacto y reconocimiento sanitario de los animales del cuartel, observó que un grupo de seis caballos que se mantenían apartados por enfermedad, estaban afectados, a su entender, de muermo; diagnóstico que quiso ratificar visitando varias explotaciones agrarias con animales afectados, algunos de los cuales tenían un historial con bajas de hasta 8 y 10 animales en un solo año. Su diagnóstico fue el mismo: muermo.

Para entonces, la epizootia de muermo se había extendido por todo Mallorca, con casos reconocidos y diagnosticados en Palma, Andratx, Santa Margarita, Felanitx, que se iban dando de forma continuada y que afectaba al ganado caballar, mular y asnal.

Por razones que no aparecen especificadas en la documentación revisada, la enfermedad no era conocida o identificada como muermo por los propietarios que la habían sufrido en sus explotaciones, e incluso por algunos de los albéitares (menescals, en Mallorca), que habían intervenido en una primera fase de su aparición, lo que motivó la amplia difusión de la misma en la isla en poco tiempo.

Por este motivo, dada la presencia en Palma y favorable actuación del Mariscal Mayor del Regimiento de Dragones de Numancia, Ramón Martín, el Ayuntamiento de Palma, en fecha 12 de septiembre de 1801, acordó constituir una comisión formada por el mencionado mariscal para que pasase a *"reconocer y observar las causas del mal que se experimenta, juntamente con otro del País y pudiera dar las noticias y medios conducentes a precaber(sic) su extensión"*.

El cavall i la veterinària a Menorca, un matrimoni molt ben avingut

La històrica relació entre l'Illa i els èquids, que es reforça cada estiu amb el seu protagonisme a les festes municipals, no seria el mateix sense el paper dels manescals que hi treballen i vetllen pel seu benestar

Com diu el títol, comencem parlant de matrimonis. Kike Parpal havia d'anar de boda, a una cerimònia important, i per això va fer una cosa que no sol: deixar el mòbil a casa. D'aquesta manera s'alliberava del seu lligam professional i s'assegurava unes hores de certa tranquil·litat, uns moments exclusius per a la seva vida personal. En un moment donat, després del casament, quan l'aperitiu, se li acostà un cambrer i li passà una telefonada després d'assegurar-se de que era ell. A l'altra costat de la línia hi havia un pagès que tenia un problema amb un cavall que requeria d'atenció urgent. Com havia sabut aquell home que era allà? El manescalc digué adéu a les noces.

Aquesta anècdota és el resultat de dur més de 15 anys treballant amb cavalls a Menorca, una feina que Kike Parpal ha compartit gairebé 'en exclusiva' durant alguns anys amb altres dos col·legiats (i criadors), Antoni Roca i Antoni Orfila, i, més darrerament, amb una formada de joves veterinaris que han començat a treballar-hi (Olga Anglada, Clara Mayans, Irene Camps i Ignasi Borràs). "Menorca té una de les densitats més altes d'Europa de cavalls per metre quadrat, si no la més alta. A més és un territori en el qual el cavall ha tingut des de sempre una importància molt gran, primer pel seu paper en la ramaderia, anys enrere, i després per la festa, ja que es tracta d'un animal fortament lligat a les tra-

dicions culturals de Menorca. Hi ha moltes ramaderies petites, qui més qui manco té una egua, i tots aquests animals han de menester unes cures", explica Parpal, de visita avui a l'eugassada JF de Sant Jordi, al costat de Ciutadella. Parla amb Joan, el propietari, després de fer una ecografia a una de les seves egües i confirmar que no està plena. "Va tenir una infecció i haurà de deixar passar mig any per tornar a provar de tenir poltres", diagnostica.

A Menorca, actualment, bona part dels propietaris i criadors es dediquen a la doma i lloguer dels cavalls per a activitats d'oci. D'aquesta manera, els que tenen exemplars de Pura Raça Menorquina, també els mantenen en forma per participar a les festes dels seus

municipis; els que no, aprofiten per treure'n un rendiment. També hi ha petits propietaris que tenen un exemplar a una parcel·la de terra o cavallistes de trot, disciplina també molt arrelada a Menorca. Així, tot cavall té, d'una manera o l'altra, un valor afegit a l'afectiu, i per això els professionals veterinaris especialitzats en èquids tenen tanta demanda des de fa ja un grapat d'anys. En aquest sentit, el calendari festiu de Menorca (des de juny fins a setembre), i el fet de comptar amb una raça pròpia, amb una ascendència i unes característiques fisiològiques determinades, condicionen notablement la tasca dels manescals, que concentra per exemple les feines de reproducció entre els mesos de febrer i juny. "Al marge d'això tenim la clínica diària: còlics, coixeses, ferides, neteges bucal... un fet que converteix alguns dies en una bogeria", explica Parpal. Una altra dada important és que a Menorca no hi ha cap quiròfan adient per intervenir un èquid, fet pel qual tots els casos que es donen han de ser traslladats a Mallorca o Barcelona. Finalment, demanat sobre els tràmits burocràtics de la seva feina, Parpal explica que "amb els anys s'han afegit més requisits normatius i de ges-

tió, però els pagesos i criadors van rodats i ens donen una mà. A més, depenent de la raça, les associacions corresponents, sigui Astrotrot en el cas dels trotadors; l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina (A.C.P.C.R.Me), en el cas de Pura Raça Menorquina, que fa una feina excel·lent; o el Col·legi en animals de criança i renta, tenen els procediments ben mecanitzats". "L'únic problema –afegeix– el trobam amb els cavalls de Pura Raça Espanyola, els quals molts de cops romanen un temps pendents de l'Associació Nacional de Criadors de Cavalls de Pura Raça Espanyola (ANCCE), que és l'organisme que realitza els controls i qualificacions adients i que no té presència a Menorca".

Pura Raça Menorquina

A Menorca, antigament, els cavalls es dedicaven al transport de mercaderies i persones i també a les feines del camp, concretament a la llaura. Per a aquesta darrera activitat, més pesada, els pagesos començaren a importar egües més gruixades i fortes que varen anar creuant amb els èquids locals, amb el conseqüent

detriment del que es coneixia com a 'Raça Menorca'. Poc després arribà la mecanització del camp i la progressiva minva d'animals propis de les tasques del sector primari i també de transport. La feina veterinarària devia de ser idèntica a la que se feia a altres indrets, com Mallorca, i el cavall era un animal de camp més. Però aleshores arribà un procés decisiu per reavaluar el cavall a l'Illa: el reconeixement de la raça pròpia.

En aquest punt, en els anys 80, tal com reconeix l'escriptor menorquí Alfons Buenaventura, en el seu llibre 'Menorca. Caballos y tradición popular' (2007), sorgiren dues iniciatives paral·leles que desembocaren en la visita a l'Illa del zootnòleg Antonio Sánchez-Belda, un dels màxims especialistes en la matèria i membre de la Comissió del Registre-Matricula de Cavalls de Pura Sang i Races Pures, per estudiar la raça. La primera d'aquelles iniciatives, segons relata Buenaventura, sorgí del interès d'un jove estudiant menorquí, Antoni Roca, qui li transmeté al professor Carlos Sañudo, de la Facultat de Veterinària de Saragossa, l'existència a Menorca de més de

norquina era una raça cavallar que a partir d'aquell moment havia de ser reconeguda oficialment en ser evident que comptava "amb un patrimoni genètic propi i una expressió fenotípica independent que la diferenciava de la resta de races espanyoles". Per desembre de 1988, la inclusió de la Raça Menorquina va ser acceptada en el registre oficial del Ministeri de Defensa i s'inscriviren un total de 460 animals que prèviament Antoni Roca i el seu company de carrera Jordi Combalà (en aquell moment ja llicenciats) havien identificat (i ubicat) mitjançant la típica ressenya gràfica. Recorda Roca que "la tasca d'identificació dels 460 exemplars va ser un encàrrec del Consell Insular de Menorca, presidit per Tirso Pons i amb Ramon Orfila a la Conselleria d'Agricultura. Els propietaris dels cavalls dirigien les seves sol·licituds al Consell Insular i les despeses van ser del 50% per propietari i el 50% per el Consell". Per al registre oficial va ser necessària, dos anys més tard, la feina de dos veterinaris que, acompanyats pel delegat de Cria Cavallar a les Illes, Don Josep Farré, feren el recompte d'animals i les valoracions, obrint després el Registre Fundacional. Aquest incloïa els exemplars vius nascuts abans de l'1 de gener de 1990, que va ser quan se tancaren les inscripcions amb un total de 613 animals de Pura Raça Menorquina.

Associació

El reconeixement oficial de la raça pròpia, com diem, fou decisiu per canviar el mapa èquid a Menorca, i per extensió, les feines i obligacions de criadors, propietaris i veterinaris. La creació de l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina, per agost del 88, contribuï definitivament a tutelar aquesta nova situació. L'Associació té la finalitat de conservar, millorar i promocionar el Cavall de Raça Menorquina, el reconeixement del qual va ser ampliat fa més d'una dècada (6 de maig de 2005) a àmbit nacional. Actualment compta amb 437 socis i amb els anys ha anat desenvolupant un seguit d'actuacions encaminades principalment a la promoció i difusió del Cavall de Pura Raça Menorquina a nivell autonòmic, nacional i internacional, assumint però també un paper molt important en els últims anys en relació amb la gestió del seu Programa de Conservació i Selecció específic, des de 2007, i la gestió oficial del Llibre Genealògic de la Raça, des de principis del 2008.

L'actual president, Antoni Bagur, petit pro-

100 cavalls amb uns trets semblants i especials que podrien ser indicatius de raça autòctona i que no figurava en cap llibre d'etnologia. La segona petició arribà de part del delegat de Cria Cavallar de les Illes Balears, el tinent coronel Luis Jover, a qui se li havia demanat informació sobre el procediment per reconèixer la raça.

Buenaventura explica que "es va aconseguir que la Prefectura de Cria Cavallar, responsable d'estudiar l'evolució de les races cavallars selectes i d'ampliar el nombre de races inscrites en el registre matrícula de Cavalls de Pura Raça, designés Sánchez-Belda per realitzar l'estudi de camp a Menorca. (...)": "En la seva

visita —continua el text—, els dies anteriors i posteriors a les festes des Mercadal de 1986, el tècnic va examinar més de 70 animals acompanyat dels estudiants de veterinària, el veterinari Antoni Orfila i un representant del club de cada zona. En la inspecció s'observaven els animals i l'especialista recollia informació en els seus fulls de camp. Encara que se li indicaven els orígens genealògics, el tècnic rebutjava aquestes dades en favor dels detalls amb valor científic que observava en els animals (...)"

El 20 de juliol de 1986, en una conferència a Ciutadella, es comunicà la conclusió dels dies d'intensa feina de Sánchez-Belda: la Me-

Un element vital a les festes de l'illa

Per les seves característiques físiques i de comportament, el cavall de Pura Raça Menorquina és l'actor perfecte per prendre part a les festes populars que des de juny fins a setembre tenen lloc a un bon grapat de municipis de Menorca, en les quals, a més, és un element capdal. A les fotos, Sant Joan, a Ciutadella.

pietari, és aficionat als èquids des de ben petitó, com molts altres menorquins, a més de ser també jutge morfològic i de doma i qualificador lineal. Bagur ocupa el càrrec des del juny de 2015 i treballa en companyia d'un jove equip amb el repte d'organitzar un segon concurs morfològic (el primer va ser a Es Mercadal, com cada any, el passat mes de maig) "per incentivar la iniciativa dels ramaders locals", diu, i per ampliar també els serveis als ramaders en l'àmbit del Llibre Genealògic. Ens acompanya a fer unes fotos a una de les eguassades més grans de Menorca, San Adeodato, a Es Migjorn Gran, on hi ha registrats 30 animals de Pura Raça Menorquina. (L'Associació té inscrites 9 rama-

deries amb més de 20 animals registrats, de les quals dues són franceses i set menorquines; la resta, són petits criadors). L'encarregat, Martí, explica les feines diàries del 'lloc' (donar menjar, amollar els animals, muntar-los i entrenar-los, netejar-los...) i destaca la gran importància que hi té el veterinari, especialment en l'època de reproducció. La finca es dedica a fer excursions a cavalls, a més de vendre exemplars, i a la doma. "Deslletam els poltres als sis mesos i un cop deslletats, els deixam anar al camp en manada. Cada cert temps s'estabulen al box per a les seves respectives revisions, desparasitacions i vacunacions. Viuen al camp fins als tres anys, quan s'acaben d'amansir i se'ls inicia a

la muntura. Quan el poltre accepta bé la muntura i té els tres aires iniciats pas, trot i galop, triem quin tipus de doma li pot anar bé, o la menorquina o la clàssica", resumeix Martí la vida d'un poltre de San Adeodato.

Trot

Antoni Roca, aquell estudiant de Veterinària que impulsà el reconeixement oficial de la Pura Raça Menorquina, treballa avui a Semilla, l'empresa pública del Govern, i és el director tècnic del Llibre Genealògic del Cavall Trotador Espanyol, que gestiona l'Associació Astrot. La cria i competició de cavalls de trot ocupen bona part del seu temps, com a criador des de 1989. La seva tasca com a veterinari especialitzat en el món dels cavalls va lligada a la inseminació artificial amb semen congelat, una feina que començà l'any 1993, sent durant un grapat d'anys l'únic que s'hi dedicava a les Illes. A 31 de desembre de 2015, Menorca comptava amb 665 cavalls de raça trotadora censats. Segons Toni Roca, "allò més significatiu és que el passat any varen néixer 30 poltres, una xifra que indica una clara tendència a la recuperació de la raça després d'una època de crisi, i que espero que s'estabilitzi al voltant dels 40 poltres per any. Això representa un 20% del total de naixements a les Balears".

Miquel Rosselló Roses

Un manescal en contacte amb la gent

12

Diu Miquel Rosselló (Palma, 1950) que sempre li agradà la feina "de carrer", de contacte amb la gent, la feina un poc allunyada de l'oficina pròpia del funcionari, la feina de mercat, de llotja, de restaurant, de botiga... la feina d'estar amb la gent. I segurament per això ha estat més de 20 anys com a inspector de sanitat "bàsic" (diu), treballant pel Govern balear; i abans, a prop d'una dècada com a veterinari titular; primer a Sa Pobla i després a Palma. Miquel Rosselló es jubilà per maig de fa tres anys després d'una trajectòria d'inspecció alimentària i actualment es dedica a la 'inspecció' del seu net, nascut fa un any i mig i de gaudir de la seva família i aficions. Amic dels seus amics, en el decurs de la xerrada recorda amb emotivitat els veterinaris que compartiren amb ell aquells pretèrits anys universitaris, com Roberto Vidal, Manel Pérez, Miquel Capella, Bernat Sastre o Antoni Munar; o les successives vivències professionals, com Joan Torres, Joan Mas i Toni Colom, o, fins i tot, aquells que ja no hi són, com Alejandro i Tomeu Siquier; que han contribuït d'una manera o l'altra a que sigui tal com és.

Miquel Rosselló estudià en el col·legi La Salle de Palma i després del preuniversitari optà per anar a València a estudiar Enginyeria Agrònoma. Les coses, emperò, no li anaren

d'allò més bé perquè no acabà de connectar amb la carrera. "Foren anys convulsos amb els incidents del 68 i les revolucions estudiantils derivades d'aquell moviment cultural reivindicatiu", explica Miquel. "La Universitat romangué tancada molts de dies i, entre una cosa i l'altra, a nivell acadèmic no vaig avançar massa", afegeix. Aleshores, la idea de canviar a Veterinària ja li rondava el cap, decisió que acabà prenent un any més tard. Així, als 20 anys començà la carrera a Saragossa, on conegué i visqué amb un grupat d'estudiants de les Illes. Compaginà els estudis amb les milícies, essent destinat com a cadet a Valladolid, i en acabar, a Son Sureda (Palma) com a alferes. A l'illa, recent llicenciat, va ser elegit, juntament amb Joan Mas, per dur a terme la campanya de vacunació contra la brucel·losi i la tuberculosi en ovi i boví impulsada per la *Jefatura de Ganaderia*, que era finançada per Sa Nostra. "L'entitat ens posava als veterinaris un cotxe i un conductor; que era un empleat del banc. Aquesta persona era la que ens duia a les finques, que anteriorment ja havia visitat o coneixia, i la que en definitiva marcava el calendari de les vacunacions. Sense dubte la seva tasca era curiosa si la mireu des del moment actual, però també molt valuosa", recorda avui el manescal jubilat. Després d'un

any i mig fent campanyes, decideix preparar-se per a unes oposicions a veterinari titular: "Ens trobam a final dels anys 70 i ho veig com una oportunitat per agafar un bon lloc, com una seguretat laboral", explica Miquel. Aquelles oposicions, 260 places convocades, les aprovaren 250 persones, i Rosselló en fou una d'elles. El seu destí va ser Navia de Suama, a Lugo, un petit poble que romania els mesos d'hivern incomunicat per la neu. En aquell moment, Rosselló portava poc temps casat i la seva dona estava embarassada, dos factors que pesaren molt en la balança a l'hora d'acollir-se a un tràmit administratiu que els permetia als funcionaris Balears tomar a les Illes després de prendre possessió dels càrrecs. Era l'època de la preautonomia i dels set aprovats de les Illes en tornaren sis.

Rosselló és destinat a Sa Pobla, on agafa el relleu del veterinari titular Llorenç Cladera, que se jubilà, i on roman dos anys abans d'aprovar unes oposicions restringides a l'Ajuntament de Palma, lloc en el qual treballà en un ambient enrarit a causa d'un problema de competències entre l'administració local, per una part, i el Ministeri i el Govern Balear per l'altra. "Érem 10 veterinaris a la casa del Socors, a Palma, fent feina per al Govern, que era qui ens pagava, però treballant realment per a l'Ajuntament. La tensió era tal que acabà esclatant", admet. "Amb la creació de les autonomies desapareixen aquests problemes de competències... i també la figura del veterinari titular que, tot s'ha de dir, provoca que la nostra figura perdi l'estatus que tenia anteriorment, un professional de referència per a la ciutadania", afegeix. I Rosselló passa a ser inspector de sanitat de la CAIB, "una feina —diu— cabdal per mantenir un òptim estat en la seguretat alimentària de la societat i en la qual he coincidit amb grans professionals". I així seguí fins que es jubilà.

Amant dels 'toros', àmbit en el qual també hi treballà professionalment com a veterinari, Rosselló és aficionat també a les antiguitats, especialment les editorials, i és un patidor aficionat mallorquinista. Igualment, té cura d'un bocinet de terra a Puigpunyent, on hi passa els estius, i d'unes quarterades d'ametllers i cereals al Pla de Mallorca... sempre que el seu (de moment) únic net l'hi permet.

Intrusisme en el col·lectiu veterinari balear

Tres denúncies, una a Menorca i dues a Mallorca, permeten iniciar les corresponents investigacions que, amb el temps, acaben amb la condemna de les tres persones acusades

Tres condemnes judicials per intrusisme en l'àmbit veterinari s'han donat a les Illes en els darrers mesos. Es tracta d'un empresari de Menorca, antic titular d'una clínica a Ciutadella, que va exercir de veterinari sense estar capacitada per fer-ho; d'una criadora de cans, la qual, sabent que no podia fer-ho, va vacunar i va signar el passaport de un ca del seu centre de Mallorca; i, finalment, d'un criador de Maria de la Salut que va ser condemnat per intrusisme i maltractament animal. Les tres sentències es varen conèixer a mitjans de maig i juny.

En el primer dels casos, l'acusat va ser condemnat a una pena de presó de 14 mesos per dos delictes, un d'intrusisme i l'altre de falsedat documental, per uns fets ocorreguts en els anys 2011 i 2012. A petició de la defensa de l'acusat, el jutge va substituir la condemna per una multa de dos euros diaris durant 28 mesos, multa que haurà de pagar íntegrament si no vol entrar a la presó. Igualment, la condemna de presó se li aplicaria en el cas que en aquest temps tornés a delinquir.

El segon cas correspon a l'activitat duta a terme per la responsable i titular d'un lloc de cria de cans d'un municipi de Mallorca, la qual, sense haver obtingut el títol acadèmic

de veterinària i sabent que la vacunació d'animals de companyia li correspon realitzar-la a un veterinari, va vacunar a un ca i va posar el segell del negoci i la seva signatura en l'espai del passaport reservat per al veterinari. Els fets van passar l'estiu del 2013 i va ser un col·legiat qui els va denunciar en el COVIB, que a la seva vegada els va posar en coneixement de la Guàrdia Civil. L'acusada va ser condemnada per un delictes d'intrusisme a una multa de 4 mesos, pagadora en quotes diàries de 5 euros, i amb responsabilitat personal subsidiària d'un dia de privació de llibertat per cada dues quotes no satisfetes. L'acusada va veure reduïda en un terç la petició inicial, de sis mesos de multa.

Finalment, el tercer cas és el d'un home que es dedicava a la cria de cans a Maria de la Salut, el qual va ser condemnat a 10 mesos de presó per maltractament animal i intrusisme. El COVIB es va presentar al cas com a acusació particular en considerar que l'acusat, al marge de tenir els animals en molt mal estat sanitari, els subministrava les vacunes i els antibiòtics sense cap tipus de control ni acreditació per fer-ho, i després, a més, els venia. Els fets condemnats van succeir

l'any 2009. L'acusat, de 59 anys, ho reconegué tot davant la jutge i va ser condemnat. Evitarà la pena de presó en substituir-la per una multa de 17 mesos.

Ramon Garcia es va mostrar satisfet perquè "aquestes condemnes visibilitzen la feina que des de fa anys ve duent a terme el COVIB per detectar i castigar aquells fets que taquen la professió veterinària i que s'han realitzat amb total impunitat en determinats llocs". Així mateix, el president del COVIB ha animat a totes les col·legiades i col·legiats a què denunciïn totes aquelles actuacions il·legals que coneguin, aportant les proves corresponents per iniciar els tràmits legals. Al marge d'això, el COVIB espera la finalització de les diligències i la resolució judicial d'una sèrie de casos similars.

En dos dels casos, es tracta de procediments instruïts a partir de sengles denúncies interposades pel Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears, tota una fita per advertir a totes aquelles persones que actuen al marge de la llei en la nostra professió dins la Comunitat Autònoma. La tercera arrencà d'una notificació de la Direcció General d'Agricultura.

Jornada d'aigua per a consum humà

La cap de secció XIII de la Direcció General de Salut Pública de la Conselleria de Salut del Govern, Eva Gomis, va impartir per abril una jornada sobre els criteris sanitaris i de gestió dels proveïments d'aigua per al consum humà. La jornada, que va tenir lloc en el Col·legi de Metges, estava dirigida a mancebals i altres professionals de l'àmbit sanitari i perseguia un ventall d'objectius com

l'actualització dels coneixements teòrics i pràctics en relació a la normativa nacional i autonòmica aplicable que estableixen els criteris sanitaris de la qualitat i vigilància sanitària de les aigües de consum humà; la capacitat professional per verificar l'aplicació dels criteris sanitaris que s'han de complir en les aigües utilitzades en la indústria alimentària i a les quals se subministren per mitjà de xarxes de distribució públiques o privades, sistemes o dipòsits mòbils i pous propis; determinar el compliment dels criteris de qualitat de les aigües de consum amb la valoració dels resultats dels paràmetres a controlar en les anàlisis laboratorials derivats de l'autocontrol aplicat pel responsable de la indústria alimentària o gestor autoritzat; l'adquisició de coneixements sobre els tractaments aplicats a l'aigua de la xarxa en la indústria alimentària així com les accions de manteniment aplicats a l'equip; o el coneixement de les accions de vigilància existents per identificar i avaluar els riscos per a la salut associats a l'aigua de consum, establir les mesures correctores i garantir la qualitat sanitària.

La ràbia reapareix a Melilla, quatre cans infectats en un mes

La ràbia ha reaparegut a Melilla amb quatre cans infectats en 30 dies, un fet que ha obligat a la Conselleria de Benestar Social i Sanitat de la ciutat autònoma a reforçar el seu pressupost, mitjans i les mesures de seguretat. La consellera de l'àrea, Maria Antònia Garbín, ha confirmat l'existència de "quatre casos de cans amb ràbia a Melilla durant les últimes setmanes" (a mitjans de juny), i que aquest increment "ha fet necessari" reforçar les mesures de seguretat de cara a l'estiu. El cas s'ha qualificat com preocupant perquè "des de feia 11 mesos no tenia cap cas de gos amb ràbia", va dir. La situació, a més, ha obligat les autoritats a vacunar vàries persones. L'estiu passat hi va haver dos casos. A Melilla, la vacunació antirràbica és gratuïta per als animals de companyia, un tractament que té un cost de 70.000 euros anuals per a les institucions.

Curs d'informació alimentària sobre formatges

El COVIB organitzà el passat mes d'abril, en modalitat 'on line', el curs d'informació alimentària al consumidor en les diferents presentacions del formatge, que fou impartit pel veterinari Àngel Nepomuceno, cap de districte de Salut Pública de Villarrobledo (Albacete), referent de lactis de Castella La Manxa i principal autor del Manual Supervisió de Sistemes d'Autocontrol APPCC en l'elaboració de formatges madurats.

L'objectiu de la formació, que donà inici el 4 d'abril i finalitzà el 18 del mateix mes, de 10 hores de durada, era el d'actualitzar els coneixements teòrics i pràctics de conformitat a la normativa europea i nacional per elaborar, interpretar i valorar el contingut de la informació alimentària facilitada al consu-

midor en les diferents presentacions dels formatges. Entre altres assumptes, es parlà d'informació obligatòria en la presentació de formatges envasats, de les particularitats de l'etiquetatge dels formatges sencers sense envasar, de formatges sense etiqueta, de venda fraccionada de formatges, d'informació obligatòria en els punts de venda, de venda a distància o de la informació nutricional de la diferent tipologia de formatges, entre altres qüestions.

El COVIB qüestiona la identificació animal per ADN que Inca planeja incloure en la seva nova ordenança

El Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears considera molt positiva tota iniciativa pública orientada cap a la tinença responsable de mascotes i respecte pels seus drets, però des del punt de vista tècnic i funcional s'ha mostrat públicament contrari al sistema d'identificació animal (mitjançant ADN) que l'Ajuntament d'Inca assegurarà per juny que inclouria en l'ordenança municipal que actualment prepara. En aquest sentit, el COVIB ja li comunicà al consistori inquer temps enrere el seu escepticisme sobre la implantació d'aquesta tècnica en àrees metropolitanes grans, una tècnica que des del punt de vista tècnic ja és discutible i que només podria ser, si s'escau, complementària de la identificació electrònica.

Després de la declaració pública del Col·legi, el consistori inquer el convocà a una reunió per replantejar aquest aspecte.

El COVIB considera que els ajuntaments han de fer feina amb les eines disponibles i que a dia d'avui estan al seu abast (i que actualment no s'empren gaire): control d'identificacions i de les dades correctes al RIACIB, censos actualitzats i controls efectius als carrers, i aplicació de les sancions corresponents als propietaris, tant als que no identifiquen al seu animal reglamentàriament com als que es trobin abandonant les femtes dels seus cans. El Col·legi creu que d'aquesta manera s'obtidrien resultats molt més favorables i es podrien destinar els recursos a altres accions més efectives.

Curs del COVIB en l'àmbit ramader

Pau Alorda, tècnic veterinari del Servei de Ramaderia, responsable de la identificació animal i del registre d'explotacions ramaderes i responsable del benestar animal i del registre dels nuclis zoològics, i Mercè Tobaruela, cap de negociat II de la secció de Sanitat Animal del Servei de Ramaderia, impartiren el passat 20 de juny al Col·legi de Metges de les Illes Balears un curs orientat eminentment a col·legiades i col·legiats de l'àmbit ramader i de medi ambient que oferiria els coneixements necessaris per a poder elaborar una memòria tècnica-sanitària d'un nucli zoològic i d'un certamen ramader d'acord amb la normativa vigent.

Diagnòstic i tractament de les arítmies més comuns en mascotes

A finals de maig va tenir lloc a Palma, en dues sessions, el taller d'electrocardiografia organitzat pel COVIB dins la línia formativa de clínica de petits i impartit per les col·legiades Mar Fèlix, sòcia de l'European Society of Veterinary Cardiology, acreditada per AVEPA en l'especialitat de cardiologia i presidenta de GECAR des de 2015, i Estrella Rodríguez, col·laboradora habitual d'aquella en el servei de cardiologia i ecografia veterinària mòbil. El taller s'orientà a que els assistents puguin

reconèixer les ones, intervals i segments que formen l'EKG, sàpiguen aplicar un protocol diagnòstic per identificar les diferents arítmies, coneguin i interpretin les principals arítmies patològiques en petits animals, adquireixin la capacitat d'administrar un tractament adequat per a les mateixes i facin una lectura interactiva de EKG per practicar els coneixements adquirits. Les dues jornades, que acabaren amb unes sessions pràctiques, foren satisfactòries per als assistents.

Reunió amb el Consell de Formentera

Una representació del COVIB formada pel seu president, Ramon Garcia, el vicepresident, Tolo Palou, i el vocal ramaderia d'Eivissa i Formentera, Jordi Masip, se reuní per maig a Sant Francesc Xavier amb el conseller de Presidència del Consell de Formentera, Bartomeu Escandell, i la veterinària de la institució, Eva Àngela Pérez, per abordar diferents qüestions que afecten ambdues institucions. El COVIB va voler aprofundir en els diferents àmbits i problemàtiques que afecten els professionals de l'illa, com ara la gestió dels animals de companyia, les campanyes d'esterilització, la seguretat alimentària i els medicaments veterinaris, tot per tal de promoure i millorar les prestacions i garanties.

CONVENI AMB UNITECO. El president del COVIB, Ramon Garcia, i la directora de Desenvolupament de Negoci d'ABR, correduria d'assegurances, en representació d'Uniteco Profesional, Mercedes Varela, han signat per juliol el conveni de col·laboració entre ambdues entitats pel qual Uniteco Profesional ofereix a col·legiades i col·legiats veterinaris de les Illes un ventall de productes i pòlisses a unes condicions molt avantatjoses. En la seva darrera reunió, la junta de govern del

COVIB optà per l'oferta de l'asseguradora, que considerà més beneficiosa pels col·legiats. Així, comptaran a partir d'avui amb una assegurança d'adhesió col·lectiva de 6.000 euros en cas de mort per accident, i tenen a l'abast altres productes com l'assegurança de responsabilitat civil sanitària o l'assegurança de vida i incapacitat professional. Igualment, podran comptar amb l'assessorament expert d'un mediador per identificar les seves necessitats i trobar aquella pòlissa que millor se n'adapti.

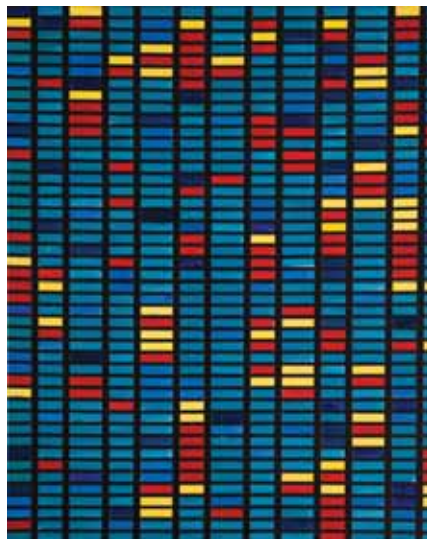
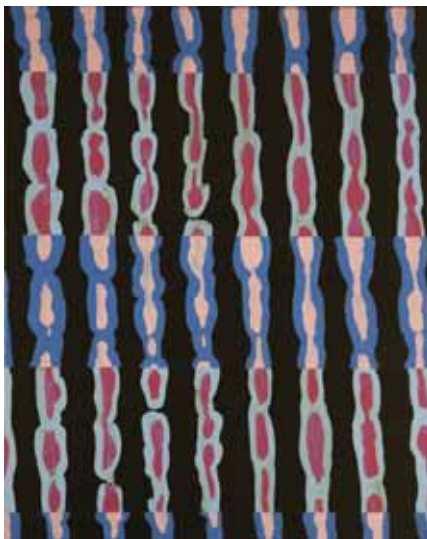

A.M.A. logra un beneficio antes de impuestos de 20,6 millones en 2015

A.M.A., la Mutua de los Profesionales Sanitarios, obtuvo 20,6 millones de beneficio antes de impuestos en 2015, con un volumen de primas de 161 millones en el ejercicio. La compañía incrementó un 1,3% sus pólizas y casi un 2% su número de asegurados el año pasado, hasta un total de 556.290. La Mutua también elevó un 4% su volumen de negocio sobre los cerca de novecientos mil productos contratados activos al cierre de 2015. En su informe ante la Asamblea, que aprobó las cuentas de la compañía con el 99,6% de los votos emitidos, el presidente de la Mutua, el ginecólogo Diego Murillo Carrasco, destacó que su compañía obtuvo unos fondos propios de 196,8 millones al cierre del año pasado.

16

art al COVIB

Exposició de Juan Cabrer

L'artista mallorquí Joan Cabrer (Palma, 1983) ha cedit quatre de les seves obres al Col·legi, on han romàs exposades durant el segon

trimestre de l'any. Format en Belles Arts a la Facultat de Sant Jordi de la Universitat de Barcelona després de passar per l'Escola

d'Arts i Oficis de Palma, els experts assenyalen que la pintura de Cabrer "confronta la natura amb allò artificial, investiga la intrusió de la màquina en el desenvolupament de la vida per cloure xerrant de la contaminació, el mestissatge, la vida i la mort". Cabrer "se serveix de la pintura com a eina fent esment en el color i la forma. L'artista cerca reflectir sobre el llenç un món inaccessible a ulls de l'home", asseguren les mateixes fonts.

Cabrer ha pres part d'un bon grapat d'exposicions individuals i col·lectives, així com també en algunes duals, i ha rebut beques, premis o mencions honorífiques: Menció honorífica Beques Pilar Juncosa y Sotheby's (2015) de la Fundació Joan Miró; Artista Resident a Piramidón C.A.C. (2012-2014); Menció Honorífica del XXXVII Premi Bancaixa de Pintura (2011); Primer premi Ciutat de Manacor (2010); Artista Resident a Hangar.org (2009-2011); Tercer premi Art Jove Illes Balears (2008) o estància d'un semestre a la Accademia di Belle Arti, Roma (2005).

Caso clínico presentado por Clínica Veterinaria Arenal

Daniel Magrini

Acude a la clínica Félix, gato doméstico de pelo corto, macho entero, de 5 años de edad. El animal vive en una casa con jardín y acceso al exterior; campo y calle. Nunca ha sido vacunado, presenta heridas (antiguas y no tan antiguas) en diferentes regiones del cuerpo, cabeza, dorso, etc. compatibles con peleas con otros gatos. Su propietario dice que en el día ha comido poco y vomita. Añade que desde siempre ha respirado mal.

Al examen físico el animal está alerta y no parece tener dolor. Las mucosas están ligeramente secas y el animal está claramente deshidratado, TRC > 3". Tiene disnea y náuseas, su temperatura está por debajo de 38°C. La palpación abdominal no resultaba dolorosa y el abdomen parece como que tuviera poco contenido. El propietario rechaza una analítica sanguínea y los tests inmunológicos preceptivos.

Le propongo como mínimo hacerle una RX de tórax y accede.

Evitando sedar a Félix y manipularle lo menos posible, le hago una proyección D/V y obtengo esta imagen.

Foto cedida per Clínica Veterinaria Arenal.

1. ¿Qué vemos en la radiografía?
2. ¿Cuál / cuáles son las causas más probables frente a esta imagen. Existe un DD?
3. ¿Cómo manejamos este caso?

Resolució a la pàgina 22

Altes

1065 - Patricia Leal Canal
Des de l'1 d'abril de 2016

1066 - Jesús Led Grau
Des de l'1 d'abril de 2016

1067 - Jose Miguel Rivera Martorell
Des de l'1 de maig de 2016

1068 - Samanta Mas Martorell
Des de l'1 de maig de 2016

1069 - María Dolores Porcel Sánchez
Des de l'1 de juny de 2016

1070 - Nuno Duarte Marcos
Des de l'1 de juny de 2016

1003 - Laura Rose Quilis Bueno
Des de l'1 d'abril de 2016. Recol·legiació.

Baixes

608 - Diego Andrés Cantero
Des de l'1 de març de 2016

1045 - Kyla Wilson Sanz
Des de l'1 de març de 2016

862 - Cristina Utrera Busquets
Des del 30 de març de 2016

1017 - Marina Godia Ozonas
Des del 30 de març de 2016

1050 - Beatriz Terán Costales
Des del 25 d'abril de 2016

246 - Jaime Leoz Forns
Des del 30 d'abril de 2016

1059 - M. del Pilar González Vilela
Des del 31 de maig de 2016

1035 - Mariana Argüelles Señas
Des del 23 de juny de 2016

Canvi de situació a jubilat

230 - Arturo Lope y López de Rego
Des del 30 de març de 2016

Centres Veterinaris: Altes

PETS & FRIENDS (consultori)
Camí de Son Rapinya, 8
07013 Palma
Titular no veterinari:
Luis Campins Oliver

Clínica Veterinària Rigo Mas
C/ De la Sebastiana, 9 A
07650 Santanyí
Titular no veterinari:
Miguel Mas Rigo

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

18

Clínica Veterinària Pérez Sintes

Hi hagué una època a Ciutadella, a finals dels anys 70, en què un jove vestit de soldat passava consulta veterinària en un petit local ubicat en el domicili familiar; en el mateix cor de la ciutat. El jove era en Manel Pérez i aquella petita consulta era la llavor del que més tard seria la Clínica Veterinària Pérez Sintes. El manescal, que duia pocs mesos llicenciat, compaginava l'activitat de clínica de petits amb la feina de veterinar de camp, especialment amb vaques i cavalls, i, clar, amb les seves obligacions a les milícies. Aquella activitat frenètica acabà amb la reestructuració dels serveis veterinaris a les Illes, l'any 1989, quan Manel es presentà a unes oposicions al (llavors) Servei de Ramaderia del Govern i es tragué la plaça a Ciutadella. Així les coses, animal de feina, Manel decidí compaginar l'activitat pú-

blica amb la privada, que en aquell moment ja no era la discreta consulta situada en un carreró del centre de la vila, sinó una clínica més gran que ocupava un local comercial del conegut carrer Sant Nicolau, també en el casc antic, en el qual hi treballava amb una jove veterinària menorquina, Estrella Sintes, que posteriorment es convertiria en copropietària. I fins avui.

Aquella Clínica Veterinària Pérez Sintes, òbviament, ha anat patint els efectes del pas del temps i fa 13 anys, després de tres mudances prèvies, canvià definitivament d'ubicació. "Vàrem llogar un local comercial a la zona del Passeig Marítim, que en aquell moment estava en plena erupció immobiliària, i sortírem del centre de Ciutadella", explica Manel. Es tracta d'una planta baixa de 150 metres

Fitxa

Nom: Clínica Veterinària Pérez Sintes.

Titulars: Estrella Sintes i Manel Pérez.

Adreça: C/ Magnífics Jurats, 22. Ciutadella.

Telèfon: 971 385 819.

Web: www.clinicaveterinariaperezsintes.com

E-Mail: cvpersin@hotmail.com

Teniu obert des de: 1979.

Equip humà que conforma la clínica: 4 veterinaris i 1 auxiliar tècnica i administrativa.

Equip tècnic: Rx, ecografia, laboratori complet, quiròfan...

Especialitats: Vacunacions, cirurgia, RX, ecografia i endoscòpia anàlfica, inseminació artificial, electrocardiograma, traumatologia, neteges dentals...

Nº de clients al mes: Uns 200.

quadrats, amb llum i un petit pati davant obert al carrer; situada en una zona de nova construcció, una zona residencial d'edificis baixos i zones verdes. "Una zona originàriament projectada per a gent de nivell adquisitiu mig-alt que ha

quedat en projecte d'allò", bromeja. Manel i Estrella donaren continuïtat al projecte modernitzant el mobiliari i l'equipament de la clínica, però, el més important, conservant els clients fets al llarg d'anys de dura feina.

La clínica compta amb una espaiosa sala d'espera, tenda i una recepció que dona pas a un rebedor flanquejat, a dreta i esquerra, per les dues consultes tancades amb portes de fusta i vidre, donant així una impressió d'espai major. Després arriba l'espai comú, amb prequiròfan, biblioteca laboratori, des d'on s'obren portes cap a la sala d'hospitalitzacions, el quiròfan, la sala de rajos, un servei, vestuari i un magatzem. Totes les estades són blanques i tot sembla estar sota un control ben ordenat. És en aquest espai comú on en Manel, després d'operar un ca i mentre n'Estrella atén un pacient, explica el funcionament humà de la clínica. "Som quatre manescals des de fa set o vuit anys i treballem entre 28 i 30 hores setmanals, amb torns horaris i feines ben definides. Jo, per exemple, m'encarrego de totes les cirurgies, que per mor de l'altra feina solem dur a terme per les tardes. M'hi poso a les 15.30, després de dinar i fer el cafè, i de vegades m'hi estic fins a la nit", remarca. "He fet molta feina durant massa anys i n'Estrella i jo pensam

que la dedicació ha de ser més qualitativa que quantitativa", afegeix. Els horaris són de 9.30 a 13.30 hores i de 17 a 20.30 hores de dilluns a divendres, i d'11 a 13 hores els dissabtes. També hi ha contractada una auxiliar que s'encarrega de les feines tècniques i administratives del negoci.

Per altra banda, Manel i Estrella destaquen el nivell d'especialització mèdic que han adquirit els professionals que

treballen al centre, un fet important per a ells ja que fa que assumeixin tota la casuística que els hi arriba (el mateix equip des de fa uns anys). Entre altres consultes habituals i vacunacions, la clínica dona serveis d'ecografia i endoscòpia analítica, realitza inseminacions artificials, traumatologies, etcètera. La clientela també hi pot trobar determinats productes, especialment en l'àmbit alimentari, ja que compta amb una zona comercial.

Visita a la Biblioteca Diocesana de Mallorca

El pasado 16 de marzo, un numeroso grupo del Colectivo de Jubilados visitó la Biblioteca Diocesana de Mallorca en su sede de Palma, Medalla de Oro del Consell de Mallorca, concedida en 2010, y donde se conserva un conjunto bibliográfico y patrimonial catalogado de más de 125.000 ejemplares, lo que sitúa a esta entidad en el primer lugar de la isla, en cuanto al fondo histórico, ya que contiene una serie de incunables de gran valor,

algunos de ellos del propio Ramón Llull, del cual se celebra este año el séptimo centenario de su muerte.

El grupo estuvo guiado y acompañado en todo momento por Esperanza Beltrán, que además de hija de nuestro veterano compañero del Colectivo, Sebastián, es la Jefe de Catalogación de la Biblioteca, lo que hizo de la visita una muy amena sesión sobre el origen y situación actual de este

centro, así como de disponer de un mayor conocimiento sobre los diversos temas que se plantearon.

Al finalizar la visita, el grupo se reunió en un restaurante cercano a la Biblioteca, el *Amadip Esmert Fundació*, para cumplir con la tradición de comer todos juntos y celebrar una agradable sobremesa, con la satisfacción de haber aprendido algo más sobre libros antiguos y nuestro Beato Ramón Llull.

20

El Colectivo de Jubilados visita Menorca

Los pasados días 26 y 27 de mayo, un nutrido grupo del Colectivo de Jubilados se desplazó a Menorca, visita largamente esperada, para conocer más detalladamente la isla hermana, revivir con añoranza las visitas realizadas con anterioridad, y gozar de la tranquilidad que ya no se disfruta en Mallorca.

El viernes 26 se dedicó íntegramente a Mahón: comida en un restaurante del puerto con posterior recorrido en barca por el mismo, y al regreso, compras por las tiendas de la ciudad. Nadie quería quedarse sin *"amargos"*, *"cam i xua"* o *"formatge"*. Por la noche cena de compañerismo en el hotel, y reposo, la edad no perdona, para iniciar la jornada del día siguiente.

El sábado 27, desplazamiento en mi-

crobús a Ciutadella, con visita guiada por la ciudad, cosa que agradecemos, tanto por el guía como por el circuito realizado, más compras para los rezagados, comida en Fornells, subida a Monte Toro

con visita a la Virgen Patrona de Menorca, y finalmente parada en el Aeropuerto y regreso a Mallorca con los agradables recuerdos de una visita a tan hermosa isla.

¿Es posible aplicar el derecho de admisión en un centro (clínica, consultorio, hospital) veterinario?

¿Es extensible ese derecho si se trata de un centro o dependencia (de ámbito veterinario) de la Administración?

¿Puede mantenerse el derecho de admisión ante un caso de urgencia?

1. La regulación legal del derecho de admisión, o lo que es lo mismo, la posibilidad de “reservarse el derecho de admisión”, se encuentra en la Ley 7/2013, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de instalación, acceso y ejercicio de actividades en las Illes Balears. No obstante, este derecho queda reservado para “el personal de las actividades de espectáculos públicos y recreativas, y establecimientos públicos” (artículo 19 de la citada Ley). A los efectos de esta Ley, por establecimiento público hay que entender (artículo 4.26), “los establecimientos físicos destinados a ocio, recreo y esparcimiento”.

Fácilmente podemos advertir que un centro veterinario (al igual que una consulta médica o un despacho de abogados) no está comprendido en ese concepto y por tanto no está sometido a esa regulación legal.

¿Significa esto que un veterinario no podrá hacer uso de ese derecho? Si bien es cierto que no podrá ampararse en la Ley que lo regula, entendemos que el titular de un centro veterinario en todo caso podrá restringir el acceso e impedir la permanencia y el uso y disfrute de los servicios del centro amparándose en las normas generales (artículo 33 de la Constitución, artículos 348 y siguientes y 446 y siguientes del Código Civil), relativas a las instituciones del derecho a la Propiedad

y la Posesión y los derechos que de ellas derivan, y a las que permiten a los profesionales a elegir libremente a sus clientes o a prestar libremente sus servicios.

Es decir, el derecho de impedir el acceso, la presencia o a prestar los servicios a una determinada persona existe, pero sin que el régimen para hacer valer ese derecho quede sometido a los procedimientos y requisitos establecidos en la Ley 7/2013.

¿Cómo se debe actuar ante la presencia de una persona no deseada en el centro veterinario? Instando de forma correcta el abandono del mismo y en caso de persistencia solicitar la intervención de la Policía.

No hace falta decir que si el motivo o causa de esa negativa se fundamentara en razones discriminatorias (sexo, religión, raza, etc.), esa decisión podría acarrear reproches de diversa índole, debiendo por el contrario tener un motivo justo, tal como la producción de molestias a los miembros del centro o a los otros usuarios, que su presencia dificulte el normal funcionamiento del centro, que se el profesional haya perdido la confianza en el cliente, o que éste mantenga deudas con el centro, etc.

2. En cuanto a la pregunta referente a si es extensible el derecho a los centros de la Administración Pública, sin duda al-

guna el administrado tiene unos derechos, que con respecto a un centro privado no tiene, que deben ser totalmente respetados. No obstante estos derechos quedan sujetos a unos límites (en esencia, los derechos de los demás). Así, si el administrado genera en el centro problemas que justifiquen que no se le preste el servicio, o que incluso sea necesario su desalojo del lugar, esto es, si existe una causa justificada, entendemos que igualmente estará fundamentado que no se le preste el servicio e igualmente posible exigir su desalojo del centro.

3. Por lo que respecta a la tercera pregunta aquí la cuestión varía de forma sustancial debido a que se introduce un tercer sujeto o elemento que es el animal. Hasta ahora habíamos hablado de “cliente”, ahora introducimos al “paciente” que además sufre una urgencia debido a su estado de salud. Hasta ahora hemos hablado de derechos de unos y otros, ahora, además, nos referimos a los derechos del paciente y se ven afectados principios deontológicos.

Entendemos que en supuestos de un animal enfermo, **en peligro inmediato** el veterinario está obligado a prestar cuidado al animal (a excepción de que se asegure de que otros veterinarios pueden prestar la atención de forma inmediata), y estamos en el convencimiento que el derecho del animal está por encima del derecho del veterinario a no atender al cliente y solicitar su abandono del lugar.

La ruptura del diafragma es rara vez una emergencia quirúrgica. La mayoría ocurre como resultado de un traumatismo, como por ejemplo una patada o el golpe de un vehículo (bicicleta, moto, coche).

El abrupto incremento de la presión abdominal fuerza la cúpula diafragmática hacia adelante y hacia arriba. Si en este momento la glotis está abierta, el pulmón se desinfla sin oponer resistencia al aumento de presión intraabdominal, permitiendo al diafragma romperse y a la vez la entrada de contenido abdominal dentro de la cavidad torácica. Los órganos que más comúnmente se hernian son el hígado, el estómago, el bazo y el intestino delgado. Los síntomas clínicos asociados van desde el más común que es la disnea, hasta la auscultación de borborismos, pasando por una alteración en la morfología del abdomen y enmascaramiento de los sonidos cardíacos.

Ocasionalmente, en casos agudos o crónicos, los signos más obvios, manifiestos, suelen estar ausentes y la evidencia descansa en el examen radiográfico, el cual revela la presencia de asas intestinales con gas, la presencia del estómago o parte de él dentro del espacio plural y, obviamente, la pérdida del detalle de la cúpula diafragmática.

El diagnóstico con Rx convencional puede resultar obvio pero la administración de sulfato de bario per-os y/o la ecografía pueden resultar valiosos para confirmarlo definitivamente.

El tratamiento es quirúrgico.

Es necesario restaurar la función cardiopulmonar; mantener la volemia, el output cardíaco y la perfusión tisular adecuadamente mediante fluidoterapia agresiva. El lactato de Ringer puede ser apropiado siempre que no exista HIPERKALEMIA. Si nos encontramos con un valor de PT < a 35 g/l o un hematocrito < de 20 % podría estar indicado los expansores de plasma /transfusión sanguínea. En casos de hipovolemia severa - shock, la fluidoterapia puede alcanzar valores de administración de 50 a 100 ml/kg/h, valorando la respuesta inmediata y ajustando la administración. La oxigenación previa a la inducción, siempre está indicada y redundante en beneficios para el paciente.

Una vez estabilizado el animal debe someterse a cirugía. La URGENCIA de

la cirugía está dictada en gran parte por el compromiso respiratorio y cardíaco causada por el/los órganos herniados y su distensión (caso de dilatación gástrica). Las estadísticas de mortalidad en estos casos han variado poco a lo largo de los años. Los ratios de mortalidad más altos, 32.5%, se encuentran en los pacientes que se someten a cirugía durante las primeras 24 horas. Las intervenciones realizadas en casos crónicos (después de un año) también arrojan ratios muy altos de mortalidad, 62.5%.

Procedimiento

La anestesia es elección de cada cirujano, quizá resulte obvio, desaconsejar alfa2 y ketamina.

A Félix lo premedicamos con Metadona y ACP e inducimos con Alfaxolona, ganando rápido acceso a su intubación endotraqueal, cerrando correctamente el manguito y ajustando el largo del tubo para evitar dejar el mínimo de "espacio muerto", mantuvimos con Isoflurano al 1.5 % y eventualmente fue necesario un rescate analgésico con Fentanilo a dosis de 2 mcgr/kg.

El abordaje es el de una laparotomía por línea media desde el xifoides hasta el ombligo, si fuera necesario se puede extender caudalmente esta incisión.

La reducción del estómago la hemos conseguido muy fácilmente después de vaciarlo del aire que contenía mediante el estetoscopio esofágico que teníamos insertado como rutina para monitorizar el corazón y con el estómago "desinflado", estirando hacia atrás, recupera-

mos parte del bazo y parte del epiplón. Los órganos se encontraban en buen estado con buen color y perfusión, sin estrangulamientos, con lo cual no se hizo necesario reseca nada y reducir el tiempo de cirugía.

Los órganos estrangulados deben extirparse, en general, si su estado, su viabilidad están comprometidos, no debemos permitir su reperfusión y la liberación posterior de endotoxinas y sustancias vasoactivas al torrente circulatorio. Recolocadas las vísceras en el abdomen, a través del defecto, con una cánula de Poole, aspiramos una relativamente pequeña cantidad de derrame serosanguinolento. Comenzamos la IPPV (ventilación manual) suavemente sin distender demasiado el pulmón colapsado y atelectásico abruptamente, dando tiempo a que recupere lentamente su elasticidad y capacidad y evitando el edema post-colapso debido al aumento de la permeabilidad capilar provocado por la rápida re-expansión.

Valoramos el defecto, qué forma tenía, sus bordes, etc. Afortunadamente, al ser un proceso agudo no tuvimos la complicación de las adherencias entre vísceras, epiplón, bordes del defecto. El cierre del defecto se puede realizar con sutura sintética absorbible o no absorbible, mono o multifilamento.

El patrón de sutura también puede ser a elección del cirujano. En este caso optamos por puntos separados, pero hay quien prefiere suturas continuas. Cerramos los planos de forma rutinaria y procedemos a aspirar el pneumotórax quirúrgico con una palomita, llave tres veas y jeringa. La presión era negativa, posiblemente debido a que al ir cerrando y ventilando hemos ido vaciando el tórax de aire. La rx post-operatoria muestra la ausencia de aire libre. No dejamos drenajes quirúrgicos y el post operatorio consistió en AINES/Buprenorfina/amoxicilina, fluidoterapia de mantenimiento y reposo en jaula 48 horas para dar el alta entonces. La recuperación de Félix en casa fue sin novedades y su estado actual es satisfactorio.

Bibliografía

Slatter Textbook of small animal surgery
White R.A.S. Apuntes del curso de cirugía de tejidos blandos, COVIB 1999.

Programa de suport per a la millora de les races autòctones de les Illes Balears

El passat 29 d'abril, la *Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca*, a través del *Servei de Millora Agrària i Pesquera* (SEMILLA), presentà a Sineu el *programa de suport a les races autòctones*, dins el marc de les activitats de la fira d'aquesta població. La iniciativa té com objectiu principal la preservació de les races autòctones i va dirigida a donar suport als ramaders que participen als *Programes de Conservació i Millora de la raça*, a la vegada que es pretén donar difusió a tota la resta de criadors.

La diversitat genètica és un patrimoni mundial de valor incalculable per diversos motius: històrics, antropològics, culturals, científics, genètics i productius, però sobretot perquè donen als criadors la capacitat de fer front a situacions canviants. Les Illes Balears són riques en diversitat genètica: tenen un gran nombre de races, però a l'actualitat totes es troben en perill d'extinció per diversos motius: principalment, la limitació territorial, la manca de desenvolupament de programes millora i selecció (en contraposició amb altres races de fora que duen anys desenvolupant programes de millora), i la pressió del mercat globalitzat.

Recentment s'han aprovat els *Programes de Conservació i Millora de les Races Ramaderes de Balears*, i a més, es disposa de certa informació obtinguda amb algunes experiències fetes en el camp en quant a controls de rendiments, on s'observa que hi ha un gran marge de millora dintre de la població autòctona i per tant, és molt important continuar amb l'estudi, el desenvolupament dels programes i la recaptació d'informació.

Les mancances detectades en el desenvolupament dels programes són: un cens reduït, poca informació genealògica, degut als sistemes de explotació amb extensiu i sostenible amb el medi, a més la dedicació de temps extra del ramader o criador.

Els objectius del projecte són: **ampliar els coneixements genealògics i els caràcters productius** de les races Balears, amb la finalitat de preparar un catàleg de sementals millorants; posada en **valor dels animals autòctons**, en base als coneixements adquirits a les activitats de control,

que permetrà tenir unes perspectives de rendiments de llet, carn, qualitat dels seus productes. A la vegada que ens permetrà **diferenciar els productes** d'aquestes ramaderies de les d'altres produccions amb races externes i produccions menys sostenibles. En conseqüència a les millores aconseguïdes amb l'aplicació dels programes, se fomentarà **la conservació de les races autòctones de Balears** animant als ramaders a continuar amb la seva cria, i inclòs incorporant nous criadors, assolint l'objectiu d'**incrementar els censos**.

El suport es durà a terme a través d'incentivar la inscripció d'animals en els *Libres Genealògics* amb filiació coneguda, incentivar la participació en els *Programes de Conservació i Millora*, participant amb els controls reproductius i productius, difondre la millora genètica mitjançant el subministrament de sementals i banc de germoplasma, a més de premiar a les explotacions col·laboradores o els animals que es controlen i destaquen amb la millora.

El pressupost previst és de 75.000 euros, destinats als ramaders que hi col·laborin amb l'*Associació de Criadors* oficialment reconeguda per assolir els objectius abans assenyalats. Aquestes entitats seran les encarregades d'emetre a SEMILLA un certificat de les activitats desenvolupades

per cada ramader; que vulgui rebre el suport econòmic per l'activitat realitzada. Aquest projecte dona suport als programes de 10 de les 15 races autòctones ramaderes: Ase Balear, Boví Mallorquí, Boví Menorquí, Porc Negre Mallorquí, Cabra Eivissenca, Cabra Mallorquina, Ovella Eivissenca, Ovella Mallorquina, Ovella Menorquina y Ovella Roja Mallorquina. Les races equines (*Cavall Mallorquí i Cavall Menorquí*) són d'àmbit nacional i per tant reben el suport pel desenvolupament d'aquesta activitat del MAGRAMA, i les gallines Eivissenca, *Mallorquina i Menorquina* a l'actualitat estan una mica desorganitzades i requereixen d'una reestructuració abans de poder desenvolupar els programes correctament i rebre el suport de SEMILLA per la seva activitat ramadera. En total, tenen accés al suport 713 explotacions i 24.220 reproductors, uns rebran suport per l'activitat a la que hi participin, i tot el conjunt dels ramaders rebran la millora que s'aconsegueixi amb la raça.

Àgueda Pons Barro

Responsable Tècnica Races Autòctones
SEMILLA

José Manuel Alanzor

Tècnic Veterinari Races Autòctones
SEMILLA

EL SEGURO DE AUTO
DE A.M.A ENTRE LOS
3 MEJORES DE ESPAÑA
Y SEGUNDO MEJOR
POR PRECIO

Fuente: Índice Stiga 2015 de
Experiencia de Cliente ISCX

Hasta un

60%*
bonificación

en su seguro de Automóvil

- ✓ NUEVOS SERVICIOS DE ITV Y GESTORÍA
- ✓ AMPLIA RED DE TALLERES PREFERENTES
- ✓ REPARACIÓN Y SUSTITUCIÓN DE LUNAS A DOMICILIO
CON DESCUENTOS DE UN 50% POR NO SINIESTRALIDAD
- ✓ PÓLIZAS DE REMOLQUE
- ✓ LIBRE ELECCIÓN DE TALLER
- ✓ ASISTENCIA EN VIAJE 24 HORAS DESDE KILÓMETRO CERO
- ✓ PERITACIONES EN 24-48 HORAS
- ✓ RECURSOS DE MULTAS
- ✓ DECLARACIÓN DE SINIESTROS POR TELÉFONO E INTERNET

www.amaseguros.com
902 30 30 10

A.M.A. PALMA DE MALLORCA

Barón de Pinopar, 10 Tel. 971 71 49 82 pmallorca@amaseguros.com